

Overhyppighet av søvnforstyrrelser hos barn og unge med Tourettes syndrom

Søvnforstyrrelser ved Tourettes syndrom er så vanlige at de må betraktes som komorbide tilstander som hører til diagnosen, mener forfatterne av denne studien.

Overlege/ spesialist i barnesykdommer, Kristin A Bakke,
Nasjonalt kompetansesenter for nevroutviklingsforstyrrelser og hypersomnier (NevSom).

Hensikten med studien var å kartlegge hyppighet, type søvnforstyrrelser og konsekvenser av dette hos en gruppe barn og unge med Tourettes syndrom (TS). Man ville undersøke om det var en sammenheng mellom søvnforstyrrelsene og komorbid ADHD.

Studien inkluderte 123 pasienter under 21 år ved et sykehus i Cleveland i USA. Etter at pasientene hadde vært til konsultasjon hos sin Tourettes syndrom spesialist ble barnet og minst en av foreldrene bedt om å svare på spørsmål fra et spørreskjema om søvn og mulige kliniske korrelater. Selve skjemaet med hovedsakelig ja/nei spørsmål ble fylt ut av klinikeren.

I analysen delte forskerne pasientene i to grupper; de med og uten komorbid ADHD. Det var 75 barn (61%) som hadde ADHD i tillegg til TS, mens 48 barn hadde bare TS uten ADHD. I begge gruppene var den en klar overvekt av gutter.

Studien viste at 48 (64 %) av dem med komorbid ADHD og 31 (65%) av dem med kun TS hadde søvnforstyrrelser av en slik art at de kunne passe med kliniske kriterier for søvnforstyrrelser beskrevet i DSM V. (DSM V er et diagnoseverktøy som brukes til forskning). De hyppigste søvnproblemer var: innsovningsproblemer og problemer med oppvåkninger om natten, unormal søvnadfærd (bl.a. ritualistisk adferd før innsovning, søvnjengeri og urolige ben). Konsekvensene av dårlig søvn var problemer med å våkne opp, følelse av ikke å være opplagt etter å ha sovet og økt trang til å sove på dagtid.

Det var signifikant flere i gruppen med komorbid ADHD (47 % vs. 27 %) som hadde problemer med oppvåkninger om natten, mens det var omtrent like stor andel i hver gruppe som hadde innsovningsproblemer (56 % vs. 48 %). Hos en stor andel i gruppen som hadde komorbid ADHD kunne innsovningsproblemer forklares med bivirkninger av medisiner, mens ingen i gruppen med bare TS hadde innsovningsproblemer pga medisiner. I begge gruppene var det mange som hadde primær insomni dvs. søvnproblemer uten kjent årsak. Negative konsekvenser av dårlig søvn ble sett hos mer enn halvparten av pasientene i begge gruppene. I studien var det 4 pasienter som hadde narkolepsi i tillegg til TS; to av disse hadde også komorbid ADHD.

Egne kommentarer:

Studien setter søkelys på søvnproblemer ved TS og understreker viktigheten av at dette alltid spørres om hos pasienter med TS. Søvn er viktig fordi manglende søvn kan ha negativ effekt både på adferd og læring. Dette er spesielt viktig hos for barn og unge. Hos pasienter med TS vil man anta at manglende søvn kan føre til forverring av tics på dagtid og økte problemer med sinneutbrudd. Vi vet ikke hvorfor barn og unge med TS har øke søvnproblemer

Komorbid tilstand er en tilstand som forekommer samtidig med grunntilstanden. I denne artikkelen er Tourettes syndrom grunntilstanden.

Publisert i Innsikt nr. 3/2014, 14-15

Artikkelen er «norsk kortversjon» av en studie som ble publisert *Pediatric Neurology* i 2014: Ghosh D, Rajan PV, Das D, Datta P, Rothner AD, Erenberg G: *Sleep disorders in children with Tourette syndrome*. *Pediatr Neurol.* 2014 Jul;51(1):31-5.